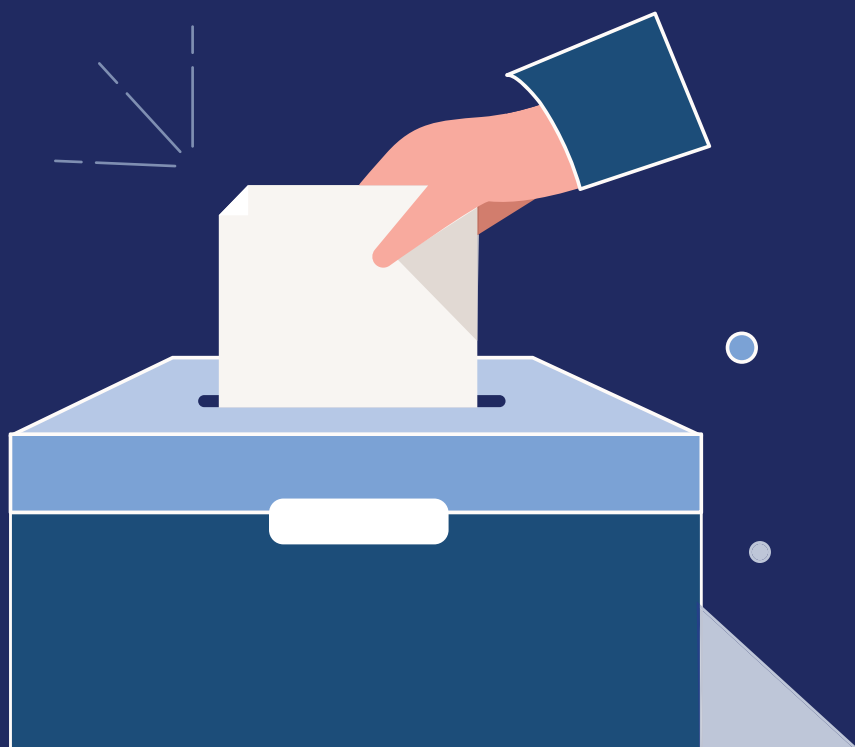

VODIČ ZA ZAŠTITU IZBORNOG PRAVA BIRAČA U POSTUPKU IZBORA ZA NARODNE POSLANIKE

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA, 2023.

DECEMBAR

17

ŠTA JE IZBORNO PRAVO?

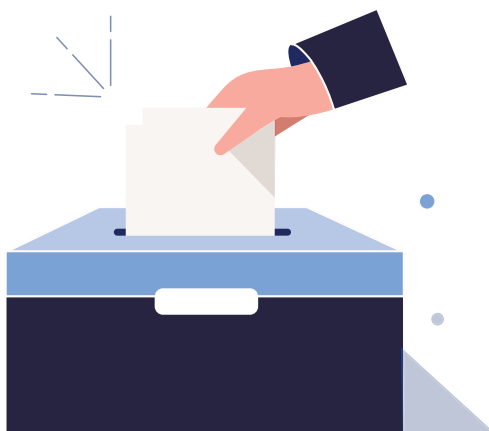
Izorno pravo je pravo svakog punolitnog, poslovno sposobnog državljanina/državljanke Republike Srbije da bira i bude biran/a. Izorno pravo je opšte i jednako i ostvariva se ličnim i tajnim glasanjom. Niko ne smi da utiče na vas kako da glasate nit ste dužni bilo kome kazat za koga ste glasali. Ovo vam garantuju zakoni, a štite organi koji su nadležni za sprovođenje i nadzor nad radom organa za sprovođenje izbora.

KAKO MOŽETE ZAŠTITIT SVOJE IZBORNO PRAVO?

Birač mož zaštit svoje izorno pravo podnošenjom:

- zahtiva za poništavanje glasanja na biračkom mistu
- prigovora
- žalbe.

KAD BIRAČ MOŽ PODNET ZAHTIV ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MISTU?

Birač mož podnet zahtiv za poništavanje glasanja na biračkom mistu na kojem glasa ako je:

- birački odbor neosnovano spričio birača da glasa el
- ako je biraču na biračkom mistu povređeno pravo na slobodno i tajno glasanje.

Situacije u kojima, na primer, mož doć do tog da birački odbor spriči birača da glasa su: ako mu birački odbor ne dozvoljava da glasa jel biraču u ličnoj ispravi piše različito prizime, dok su ostali podaci isti (ime i JMBC - ovo se dešava nakon promine bračnog statusa) el ako biraču nije omogućeno da glasa tajno (nije mu garantovana privatnost iza paravana za glasanje el se od birača zahtiva da javno kaže za koga je glaso/la) el ako je upisano da je birač već glaso.

KOJI JE ROK ZA PODNOŠENJE ZAHTIVA ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MISTU?

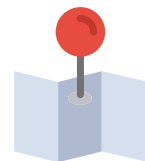

Rok za podnošenje zahtiva za poništavanje glasanja na biračkom mistu je **72 časa od zatvaranja biračkog mista** na kojem je birač upisan/a u izvod iz biračkog spiska, odnosno na kojem je glaso.

Tačno vreme zatvaranja biračkog mista od kog počinje da teče rok za podnošenje zahtiva mož se provirit u zapisniku o radu biračkog odbora koji se ističe na biračkom mistu pošto birački odbor utvrdi

rezultate glasanja i objavljiva na veb prezentaciji Republičke izborne komisije.

KOME SE PODNOSI ZAHTIV ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MISTU?

Zahtiv za poništavanje glasanja na biračkom mistu birač podnosi lokalnoj izbornoj komisiji (gradska izborna komisija, opštinska izborna komisija, izborna komisija gradske opštine). Zahtiv se može podnet lično, na pisarnici lokalne izborne komisije ili poštom.

VAŽNO: *Ukoliko je u pitanju biračko misto u inostranstvu, zahtiv za poništavanje glasanja na biračkom mistu birač podnosi Republičkoj izbornoj komisiji.*

ŠTA ZAHTIV ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MISTU TRI- BA DA SADRŽI?

Da bi lokalna izborna komisija mogla razmatrat zahtiv za poništavanje glasanja na biračkom mistu, on mora sadržat slideće elemente:

- naziv i adresu lokalne izborne komisije;
- lične podatke podnosioca zahtiva (ime, prezime, JMKG, mesto i adresu pribivališta, broj telefona i adresu za prijem elektronske pošte birača);
- potpis birača;
- predmet zahtiva, a naročito tačno označenje biračkog mesta (naziv opštine, odnosno varoši u kojem se nalazi biračko mesto i broj biračkog mesta) i tačan opis radnje nuz naznačenje ko je i kad tu radnju priduzo;
- činjenice na kojima se zasniva zahtiv;
- dokaze.

U KOM ROKU LOKALNA IZBORNA KOMISIJA ODLUČIVA O ZAHTIVU ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MISTU?

Lokalna izborna komisija dužna je donet rišenje po zahtivu i objavi ga na veb-prezentaciji Republičke izborne komisije, u Registru prigovora, **u roku od 72 časa od prijema zahtiva.**

Lokalna izborna komisija mož:

- prihvatit zahtiv (ukoliko je podnet blagovrimeno, od strane ovlašćenog lica, dozvoljen, razumnjiv, potpun i osnovan);

- odbaci zahtiv (ukoliko je podnet neblagovrimeno, ako ga je podnelo lice koje na to nema pravo, ako je nerazumljiv el nepotpun i dr);
- odbije zahtiv (ukoliko je neosnovan, nema dokaza i sl).

ŠTA AKO ZAHTIV ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MISTU BUDE ODBAČEN EL ODBIJEN?

Ukoliko lokalna izborna komisija odbaci el odbije zahtiv za poništavanje glasanja na biračkom mistu, el u propisanom roku ne donese odluku o zahtivu za poništavanje glasanja na biračkom mistu, birač ima pravo podnet prigovor Republičkoj izbornoj komisiji.

KAD BIRAČ MOŽ PODNET PRIGOVOR?

Birač ima pravo podnet prigovor protiv donete odluke, protiv priduzete radnje, ko i zbog propuštanja da se donese odluka, odnosno priduzme radnja u sprovođenju izbora protiv:

- rišenja o imenovanju člana i zaminika člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu;
- rešinja o imenovanju člana, odnosno zaminika člana lokalne izborne komisije u proširenom sastavu;
- rišenja o imenovanju člana, odnosno zaminika člana biračkog odbora u stalnom sastavu;
- rišenja o imenovanju člana, odnosno zaminika člana biračkog odbora u proširenom sastavu;
- rišenja o proglašenju izborne liste kandidata za narodne poslanike;

- rišenja o proglašenju kandidata za pridsidnika Republike;
- rišenja kojim se po službenoj dužnosti konstatuje da se ne mogu utvrditi rezultati glasanja na biračkom mistu na kojem je birač upisan u izvod iz biračkog spiska;
- rišenja kojim se po službenoj dužnosti poništava glasanje na biračkom mistu na kojem je birač upisan u izvod iz biračkog spiska;
- rišenja kojim je odbačen el odbijen zahtiv birača za poništavanje glasanja na biračkom mistu;
- zbirnog izvištaja o rezultatima glasanja lokalne izborne komisije na čijoj teritoriji je biračko misto na kojem je birač upisan u birački spisak;
- zbirnog izvištaja o rezultatima glasanja u inostranstvu ako je birač upisan u birački spisak na biračkom mistu u inostranstvu;
- ukupnog izvištaja o rezultatima izbora.

KOJI JE ROK ZA PODNOŠENJE PRIGOVORA?

Rok za podnošenje prigovora je **72 sata od objavljivanja odluke, odnosno priduzimanja radnje koju birač smatra nepravilnom**, ako zakonom nije određen drugi rok (odnosno rok od 48 sati). Ovaj rok važi i u slučaju kad u propisanom roku nije bila doneta odluka, odnosno nije bila priduzeta radnja u sprovođenju izbora.

KOME SE PODNOSI PRIGOVOR?

Prigovor se podnosi Republičkoj izbornoj komisiji neposridnom pridajom na pisarnici Republičke izborne komisije el putom pošte, dok se protiv rišenja o zahtivu za poništavanje glasanja na biračkom mistu prigovor se podnosi priko lokalne izborne komisije.

VAŽNO: *Ako je prigovor podnet lokalnoj izbornoj komisiji, ona je dužna da ga primi, evidentira datum i vrime prijema prigovora i da ga bez odlaganja, priporučenom brzom poštom, proslidi Republičkoj izbornoj komisiji.*

ŠTA PRIGOVOR TRIBA DA SADRŽI?

Da bi Republička izborna komisija mogla razmatrat prigovor, on mora sadržat slideće elemente:

- naziv i adresu Republičke izborne komisije;
- lične podatke o podnosiocu prigovora (ime, prizime, JMBC, misto i adresu pribivališta, broj telefona i adresu za prijem elektronske pošte birača);
- potpis birača podnosioca prigovora;
- predmet prigovora, a naročito tačan naziv odluke nuz označenje donosioca, datum donošenja i broj pod kojim je zavedena odluka ako se prigovorom osporava odluka, odnosno tačan opis radnje nuz naznačenje ko je i kad tu rad-

nju priduzo ako se prigovorom osporava radnja u izbornom postupku;

- činjenice na kojima se zasniva prigovor;
- dokaze.

U KOJEM ROKU REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA ODLUČIVA O PRIGOVORU?

Republička izborna komisija dužna je donet ríšenje po prigovoru i objaviti ga na veb-prezentaciji Republičke izborne komisije, u Registru prigovora, **u roku od 72 časa od prijema prigovora.**

Republička izborna komisija mođ:

- usvojiti prigovor (ukoliko je blagovrimen, podnet od strane ovlašćenog lica, razumljiv, potpun i osnovan);
- odbaci prigovor (ukoliko je neblagovrimeno podnet, ako ga je podnelo lice koje na to nema pravo, nerazumljiv el nepotpun i dr.);
- odbije prigovor (ukoliko je neosnovan, nema dokaza i sl.);

KOJE ODLUKE REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA DONOSI UKOLIKO USVOJI PRIGOVOR?

Ako usvoji prigovor, Republička izborna komisija mož:

- poništ odluku, odnosno radnju protiv koje je podnet prigovor;
- poništ odluku i donet drugu odluku umesto poništene;
- ako utvrdi da rišenje kojim je odlučeno o zahtivu za poništenje glasanja na biračkom mistu treba poništiti, meritorno odluči o zahtivu ako priroda stvari to dozvoljava i ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan osnov za to.

KAD BIRAČ MOŽ PODNET ŽALBU?

Birač ima pravo podnet žalbu protiv rišenja Republičke izborne komisije kojim je odlučeno po prigovoru. Takođe, birač ima pravo podnet žalbu i zbog tog što u propisanom roku nije doneta odluka o prigovoru.

KOJI JE ROK ZA PODNOŠENJE ŽALBE?

Rok za podnošenje žalbe je **72 sata od objavljivanja** rišenja Republičke izborne komisije na veb prezentaciji, odnosno u roku od 72 sata od isteka roka u kojem je tribalo da bude doneta odluka o prigovoru.

KOME SE PODNOSI ŽALBA?

Žalba se podnosi **Upravnom sudu**.

U KOJEM ROKU UPRAVNI SUD ODLUČUJE O ŽALBI?

Upravni sud donosi odluku po žalbi **u roku od 72 časa** od prijema žalbe sa spisima. Odluku donetu u postupku po žalbi, Upravni sud dostavlja biraču priko Republičke izborne komisije.

KOJE ODLUKE UPRAVNI SUD DONOSI?

Ako usvoji žalbu, Upravni sud mož:

- poništiti odluku donetu u sprovođenju izbora, odnosno radnju priduzetu u sprovođenju izbora;
- poništiti odluku donetu po prigovoru i meritorno odlučiti po prigovoru, ako priroda stvari to dozvoljava i ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan osnov za to.

Ako Upravni sud usvoji žalbu i poništi odluku donetu u sprovođenju izbora, odnosno radnju priduzetu u sprovođenju izbora, odgovarajuća odluka se donosi, odnosno odgovarajuća radnja se priduzima najkasnije za deset dana od dana kad je Republička izborna komisija primila odluku Upravnog suda.

VAŽNO: Odluka Upravnog suda kojom je meritorno odlučeno po prigovoru u svemu zamenjiva poništenu odluku. Takođe, odluka doneta u postupku po žalbi je pravnosnažna i protiv nje se ne mogu podnet vanredna pravna sridstva pridviđena zakonom kojim se uređiva upravni spor.

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA

Kralja Milana 14, 11000 Beograd, Srbija
T: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200
E: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs
www.rik.parlament.gov.rs

Instagram
riksrbije

YouTube
Republička izborna komisija

